

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

UKRAINIAN DAILY

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЮДНЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XL Ч. 206. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 3 вересня 1932.

VOL. XL. No. 206. Jersey City, N. J., Saturday, September 3, 1932. THREE CENTS.

МЕЙОР ВОКЕР ЗРЕЗИГУВАВ

БУДЕ КАНДИДУВАТИ В ОСЕНІ ЗНОВУ НА ТОЙ САМИЙ УРЯД.

Обжалує губернатора Рузвелта за неправильне слідство.

НЬО ЙОРК. — Джеймс Дж. Вокер, мейор міста Нью Йорку, вніс свою резигнацію. По ній негайно переймає уряд Джозеф Мек Кі, президент міської ради, котрий уже не раз виводив цей уряд у заступстві Вокера, коли той був на відпустці.

Вокер зрезигнував, порозумівшись перед тим зі своїм адвокатом і перегорівши справу з лідерами Тамані Гол. Потім оголосив довшу заяву, в якій виступив з гострою критикою слідства, яке переводило над ним губернатора Рузвелта. Вокер каже, що Рузвелт порушив своїм поступованням супроти нього права, які гарантує конституція кожному громадянину, бо йому не дозволено навіть ставити запит до свідків, котрі його обвинувачували. В той спосіб виставлено Вокера, на його думку, на ласку губернатора.

Вокер подає далі, що йому супроти таких обставин не лишилося нічого іншого, як тільки зрезигнувати з уряду і відійти від народу з проханням, щоб той осудив його діяльність. Те він зробить в осені, коли виставить себе знову кандидатом на уряд мейора.

ТАМАНИ ПРОТИ РУЗВЕЛТА.

НЬО ЙОРК. — Лідери з Тамані Гол огірені на губернатора Рузвелта за його поступовання супроти мейора Вокера. Кажуть, що тепер Тамані Гол буде всею силою поборювати кандидатуру Лімена на губернатора стейту, бо Лімен є довірником Рузвелта.

РУЗВЕЛТ ВІДПОВІСТЬ.

ОЛБАНІ. — Резигнацію Вокера і його атаки на Рузвелта прийнято тут з повним спокоєм як щось, чого можна було надіятися. Рузвелт відповів на атаки мейора, а тепер він найбільше задоволений з того, що має розв'язані руки і може віддатися виборній агітації.

РОЗПОЧАТО КАМПАНІЮ ЗА ДЖАБІ.

НЬО ЙОРК. — Вже видно наслідки конференції Губера з бізнесменами в справі ліквідації безробіття. На чолі комітету, який має зайнятися шуканням робіт, поставлено Волтера С. Тігга, президента „Стандард Ойл Компані оф Нью Джерзі“. Тігг уже розпочав по цілм краю кампанію, щоби дати негайно роботу 1,000,000 безробітним. Кампанія ведеться під ключем, що ті, котрі мають роботу, мають поділитися нею з тими, котрі не працюють. Значить, Тігг вимагає скорочення годин праці по фабриках. Він каже, що в його компанії, у якій працює 23,000 робітників, дано в той спосіб роботу 3,000 новим робітникам.

Тігг певний, що коли публична думка натисне на фабрикантів, то вони будуть змушені збільшити негайно число робочих сил і тим робом буде можна дати роботу навіть 2,000,000 безробітних.

ЛІТЕВ 302 МИЛІ НА ГОДИНУ.

КЛІВЛЕНД. — Майор Джеймс Дуайт осягнув новий рекорд, літаючи зі шкортістю 302 миль на годину. Мало що бракувало, а був би побив світовий рекорд.

РОБОТИ ТРОХИ ПОПРАВЛЯЮТЬСЯ.

ЛЮРЕНС (Массачусетс). — В чотирьох ткацьких фабриках збільшено число робітників, бо одержано більш замовлення.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — Залізничні Редінг і Пенсильванія покинули 3,000 робітників.

БЕЛЕР (Огайо). — „Ді Рейя енд Рівер Кол Компані“ оголосила, що на протязі 2 тижнів прийме 1,100 вуглекопів.

ТАКИ ДАЛІ ПІКЕТУЮТЬ.

ДЕ МОРИН (Айова). — Не вважаючи на заарештування з боку „Фармерс Голдей Ассоційейшн“ дев'яти-денного перемир'я, страйкуючі фармери дали бльокують Су Сіті та держать пікетички на різних дорогах у стейтах Айова, Небраска і Савт Дакота.

ГЛЯДЯТЬ НА НІМЕЧИНУ З СПОКОЄМ.

ВАШІНГТОН. — Офіційні круги не турбуються німецькою вимогою рівності в озброєнні. Це, як кажуть, є тільки послідовною вимогою німецької повноцінної політики, яка змагає до того, щоб стрістися з тих усіх обмежень, які наложено на Німеччину у верзайському договорі. Позатим Німеччина попирає ідею роззброєння.

МЕКСИКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ РЕЗИГУЄ.

МЕКСИКО СІТІ. — Хоча б тоголосили, що мексиканський президент Паскаль Ортис Рубіо зрезигнує зі свого уряду. Його правління вважають добродійством для Мексики. Навіть його церковна політика, котра спричинила велику заваруху, дістала тепер у краю загальне одобрення.

ШКІЛЬНІ ПРИЯТЕЛІ, А ТЕПЕР ПАРТІЙНІ ВОРОГИ.

ОЛБАНІ. — Звернемо увагу на те, що тут перебував Огден Мікс, секретар екару в кабінеті Губера, й не відваляв губернатора Рузвелта, кандидата на президента. Мікс і Рузвелт ходили разом довгі літа до школи і були в школі великими приятелями.

ПОЗІРІ

CLEVELAND, OHIO

ПОЗІРІ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В СПРАВІ РЕФОРМИ СТАРОГО ГОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ І БУДУЩОСТІ У. Н. СОЮЗУ

— майбутній —

В НЕДІЛЮ, ДНІ 4-ТО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1932 РОКУ

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, Кіаленда, О.

Редерувати будуть: гол. предсідатель Микола Мурашко гол. рек. секретар Іван Каштанюк.

Простіться всіх урядників і членів відділів У. Н. Союзу в Кіаленді й околиці прибути точно на означений час.

Головна Канцелярія У. Н. Союзу.

ДАЛЬШІ ЗБОРИ СОЮЗОВЦІВ

ВАЖКЕ ДЛЯ СОЮЗОВЦІВ З РОСФОРД, ОГАЛО, І ОКОЛИЦІ; ГАММОНД, ІНД., І ОКОЛИЦІ; САВТ ШІКАГО І ОКОЛИЦІ; ДІТРОЙТ, МІШ., І ГАМТРАМК, МІШ.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ У ВИЩЕ НАЗВАНИХ МІСЦЕВОСТЯХ проектується в наступному порядку:

РОСФОРД, О., у вівторок, дня 6. вересня с. р., в год. 7.30 вечір, в галі У. Н. Дому, 273 Воллут уа.

ГАММОНД, ІНД., в середу, дня 7. вересня, в год. 7.30 вечір, в місці, яке оголоситься пізніше.

САВТ ШІКАГО, ІЛ., в четвер, дня 8-го вересня, в год. 7.30 — вечір, в місці, яке проголоситься пізніше.

ШІКАГО, ІЛ., в п'ятницю, дня 9. вересня, в год. 7.30 вечір, в місці, яке проголоситься пізніше.

ДІТРОЙТ, МІШ., в суботу, дня 10. вересня, в год. 7.30 вечір, в місці, яке проголоситься пізніше.

ГАМТРАМК, МІШ., в неділю, дня 11. вересня, в галі Української Хати, час проголоситься пізніше.

Віділи У. Н. Союзу з тих громад, в котрих час і місце тут не проголосуються, звольте ласкаво знайти відповідні діали і подати до проголошення хочби телеграфічно. Гемтрамк звольте рішитися ще й щодо часу: поповодити ця вечір.

Головна Канцелярія У. Н. Союзу.

ЗДВИГ ПОЛЬСЬКИХ СОКОЛІВ У ЧЕРНІВЦІХ.

Польський „Сокіл“ у Чернівцях підкараття, о. Стойка, гостив у себе в неділю, 31-го жовтня, в р. 700 бідин, замисливаштуть великі бенкети для пана. Приклад гарний, варта би його наслідувати.

СМСОТ ОБІДІВ ДЛЯ ВБОГІХ.

Нововисавський єпископ для Підкарпаття, о. Стойка, гостив у себе в неділю, 31-го жовтня, в р. 700 бідин, замисливаштуть великі бенкети для пана. Приклад гарний, варта би його наслідувати.

НА КРОК ВІД НЕЩАСТЯ.

Іван Шах і Микола Гаврич, обоє з Рісин Руської біля Львова, хотіли, грошки прохолодити по кошенню й тому пішли до ставу викупитися. Утомлені віднаслідком задалеко від берега, Микола захлинувся і по чаш потопити. Іван кинувся ратувати товариша, та цей зловив його за ноги, так, що оба піпли під воду. Люди, що знаходилися якраз тут над берегом, виратували обох.

ХТО ВІНАШІВ ТОРПЕДУ?

Торпеду, без якої нинішня морська війна була би майже неможливою, винайшов Бренан, австралійський годинникар. Працював він над своїм винаходом цілих вісімнадцять літ. Винахід свій продав англійському уряду за 150 тисяч фунтів стерлінгів. Щоби якесь суцільне державне підприємство могло зробити цей страшний стравля, кошту йшло частину робіт зпочатку інший робітник, якого по праці добре перешучували. Торпеду складав сам Бренан із своїм співником.

СОВІТСКА НАФТА У ФРАНЦІЇ.

Підприємство для продажі російської нафти у Франції, Бельгії, Голландії, Еспанії і т. д., проголошено в 1931 році під назвою „Міліон тонн російських нафтих продуктів“. З цієї кількості купила сама Франція 1.1 мільйона тонн, значить 17.6% цього загального союзового виробу.

МАСОВО ПЕРЕНОСЯТЬ УЧИТЕЛІВ ДО РЕГАТУ.

В урядові листку міністерства освіти знаходимо поперх 100 імен учителів і професорів з Чернівців, котрих переводять на нові посади в старій королівстві. Це перші плоди національно-хліборобської партії, перша її діяльність. Місяцями учителів і професорів не достають платні. Бодай би їх не рухали з місця, де вони осіли. А то ні, в цей тяжкий час захотілося урядові румунізувати Буковину ще далше, уніфікувати, переіменувати, учительські сили відси до регату, (корінню Румунії), а з регату сюди. Цеж руйна цих нещасних людей. Та що це владу обходять! Аби цілі осягнути, аби уніфікувати. А що-на це наші парламентаристи?... — („Час“).

А ПРОТЕ ВІРУЮТЬ.

В липневому зшитку монархічного журналу „Градь“ князь Оболенський пише про реалізації рухи в Радянщині. Таїні реалізації товариства концентруються головню на кавказському березі Чорного моря. Большевицька влада знає про це, однак є цікаво безсильна. Вже від довгого часу молоді інженіри, робітники, а навіть комерсанти на чаш-літніх флігелі їдуть на Кавказ. Ніхто не може заборонити їм провести відпочинок над морем або в горах. Большевицькі знають, що кавказькі колективні своїм устроєм і способом життя місцевого населення ближче до релігійних товариств, сект, а навіть монастирів. Однак все на ово тече, сечняє, що, нема причини до переслідування.

Зворот до релігії серед населення Радянщини проявляється не тільки між старшим поколінням, що зневірено до теперішньої форми влади, але головню серед молоді. Генераліст. Один духовний з Радянщини оповідає, що двома місяцями правими займаються там переконання, про дії релігій говорять навіть товчачи у-хвості: про хай і про Бога. Хоч усіх дискусій на релігійні теми строго заборонено і ДПУ того наказу підлинує, всодин, де тільки зійдеться кілька осіб, говорять про релігій. Найбільше цікавляться цією справою жінки. Задавали питання свідати про глибину потреби віри й реалізації поглядів, які в них впрокують.

ІДЖМО ЦИБУЛЮ.

Усі скідині народи іають здатність давати великим масам їдубу. Вистає згадати наших жідалі. І наші селянини задалеко зливають цибубу й уважає її за дуже здорову. Без наукових дослідів кожний з практиків знає, що їдубува шалено загострює апетит. Впливом цибуби на збірний організм займався грецький дослідник Хрістофанос з Атен. Він годував псів 10 днів їдубо, що мало мало білкового, а зате багато товщи і углеводів з великою домішкою цибуби. Внаслідок по годуванню пси стали віддавати з мочою дуже обильно жовчаний барвник, хоч стан їх здоров'я не вказував на найменшого погіршення. З цього треба заключити, що їдубува впливає на жовч у той спосіб, що вона починає сильно відділяти відділяти. Наразі нім не може можна сказати, котрий складник цибуби є спричинником цього відділювання.

РАДЯНСЬКА ВЛАДА ВЕДЕ ГАЗЕТНУ БОРІТЬБУ З ХАРЧОВОЮ КРИЗОЮ

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ГАЗЕТИ ВЗИМАЮТЬ КАРАТИ СЕЛЯНСТВО ТА РОБІТНИЦТВО ЗА НЕДОСТАЧУ ХАРЧІВ ТА ФАБРИКАТІВ У РОСІЇ.

МОСКВА (СССР). — Вся радянська преса тепер переповнена закликами до розприви з тими селянами та робітниками, що не виконують своїх обов'язків супроти „пролетарської держави“. Комуністичні газети створюють звернути на селянство та робітництво всю вину за економічно-харчову кризу, за кризаючи те, що сама комуністична партія зруйнувала сільське господарство та не змогла організувати індустрії. Радянські фабрики ввесь час працювали лише в важкій індустрії, а нічого не продукували для задоволення біжучих потреб населення в фабрикатах.

Крім відібрання від селян землі й передачі їх до державних маєтків та до колективних господарств на селянство ввесь час накладано величезні податки на користь держави, примусово „куповано“ в селян збіжжя по такій низькій ціні, що за фабрики селянинові треба було платити десятки разів більше, ніж у часі перед комунізмом. Конфіскація земель та живого й мертвого реманенту привела до того, що селянство порізло худобу, свиней, навіть повбивало коней, або вони поздихали через брак паши.

Тепер населення не має фабрикатів і не має харчових продуктів. Їх навіть нема звідки взяти, а колиб що й було в селянства, то нема чим завести до міста, звідки ввесьодно селянини нічого не дістане для себе. Тому цьогоорічний осінній засів піль виказує покищо менше 50% норми. З кожним днем загально-економічна криза в Радянщині все зростає та поглиблюється. Большевицька система контролю й розділювання та постачання населенню всього, що йому потрібно остаточно провалилася і большевицями тепер шось треба зробити цілком інше, ніж те, що вони робили дотепер, бо інакше катастрофа неминуча.

ФРАНЦІЯ Й АНГЛІЯ ОДНАКОВО ВІДПОВІДАТЬ НІМЕЧЧИНІ.

ПАРИЖ (Франція). — Німецькі домагання в справі збільшення армії зводяться до таких точок: 1) зміна верзайського мира в тій частині, де встановлено дванадцяти-річний термін служби в німецькій армії (зроблено це тому, щоб Німеччина не мала вишколених воєнних резервів); 2) злучення в один термін час служби в міліції та в армії; 3) збільшити німецьку армію з дозволених 100 тисяч до 300 тисяч; 4) дозволити Німеччині мати важку та легку прибережну артилерію; 5) дозволити німецькій армії тримати тенки; 6) дозволити мати військових летунів та шкولو для них; 7) дозволити збільшити німецьку флоту кружальниками й субмаринами та узброїти її літаками й важкою артилерією; 8) дозволити будувати вздовж французького та польського кордону форти й 9) дозволити збудувати 35 фабрик для вироблення воєнного устаткування.

Французький уряд скоро дасть відповідь німецькому уряду. Відповідь ця буде згідна з поглядами Англії, бо уряд Еріота провадить свою зовнішню політику в порозумінні з Англією. Можна сподіватися, що ці вимоги Німеччини не будуть задоволені.

ЧЕРЕЗ „СТАЛІВЕ ШОЛОМІ“ НЕ ВИДНО ГІТЛЕРІВЦІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Гітлерівці тепер у Берліні не видно. Вони потонули в масі ветеранів Великої Віїни, котрих організації „Штальгелль“, відбуває тут свою конвенцію. Голова організації, лютковник Дістерберг, що кандидував на уряд ледерів проти Гітленбурга й Гітлера, приймає повну підтримку його організації урядови фон Палена й заявляється рішучо проти гітлерівщини.

Він каже, що його організація стоїть за те, щоб у Німеччині був завжди уряд президента, а не парламенту. Ветерани Великої Віїни домагаються, щоб німецька армія була збільшена до розмірів, яких вимагає гідність Німеччини яко великої держави.

СОЮЗ ЯПОНІ З МАНДЖУРІЄЮ.

ТОКІО (Японія). — Скоро буде підписаний союзний договір Японії з Манджурією. Японія бере на себе обов'язок боронити кордони Манджурії перед зовнішнім ворогом, а також підтримувати внутрішній порядок у Манджурії. Японія дістає безліч різних концесій, а з своєї сторони гарантує суверенність та недоторканість земель, які належать Манджурії.

Повстання в Манджурії розростається далі. Вже майже на всіх залізницях Манджурії рух спаралізований. Повстанці нападають на окремі воєнні японські відділи й зводять з ними бій. Тут знову занепокоєні тим, що з сибірсько-манджурського кордону приїшли відомості про те, що радянська Росія переводить дальшу концентрацію військ на кордоні Манджурії, а особливо в районі стації Манчжун та Пограпчанья.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy		ПОДПИСКА:	
One year	\$ 7.00	На рік	\$ 7.00
Six months	3.75	На пів року	3.75
Three months	2.00	На три місяці	2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Державі Канті і Заграниці:	
One year	\$10.00	На рік	\$10.00
Six months	5.00	На пів року	5.00
Three months	2.75	На три місяці	2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Tea, "Свобода": Montgomery 5-0498. Tea, Y. H. Cozart: Montgomery 5-1838.
Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВА, "ПАЦИФІКАЦІЯ".

В часі, коли ще не можна зібрати точних відомостей щодо числа пострілів, ранених і пошнених жертв кривавих подій у ліським повіті в Галичині, доходить свіжі висті про свіжі жертви львівської окупації. Оти висті, це поки що тільки звідомлення американської газети, "Ді Нью Йорк Таймс", і те вислане з Варшави, значить, перенесене польською владою. Тому не можна з нього багато довідатися. Як кожне звідомлення з Варшави, так і те, що передане в такому виді, що Польща щоби нічого невинувати. Це підтвджується проти влади і не хочуть платити податків. Отсей польський бляхман про комуністичних агентів обчислений на те, що світ дастися в той спосіб обдурити і буде можна закрити перед ним нову філію польського терору, серед якого доводиться жити Українцям під Польщею, а разом з тим ту економічну нужду, до якої довела українське населення польська екстермінація на політику. На білм Полісся, як і в гірських повітах Галичини, як от на Гуцульщині, Бойківщині чи Лемківщині, нарід прямо голодує. А що голодні зятяють ще до нової панщини, то не диво, що нарід бунтується. А не платити податків, бо не має звідки. Оту нужду використовує Польща на те, щоби застрахувати селян у такий спосіб, як це сталося в ліським повіті. На Полісся, де наш нарід не є так організований як у Галичині, Польща допускається над нашим селянством даєско більших злочинів, бо надіється, що там не буде кому запротестувати і довести ті злочини до публічного відома. Це вже навіть виходить із звідомлення американського кореспондента, котрий каже на вступі своєї телеграми, що Польща намагалася задержати в тайні бунт українських селян на Полісся.

Криваві події в ліським повіті й на Полісся це нічого іншого як продовження сумної пам'яті польської "пацифікації". Сама польська влада провокує українських селян, сама їх гнобить і доводить до розпуки, щоби використати кожний розпучливий крок нашого селянства на нові карні експедиції, на нові знущання, розстріли і засуди смерті. У польській політиці супроти Українців це не є нічим новим і надзвичайним, а тільки історично послідовним. І так треба на це глядіти. І в такий спосіб проти цього протестувати. Але в першу чергу треба пам'ятати про грошові збірки, щоби можна було поратувати нещасні жертви, було за що видати дальші документи польських звірств та висвітлити справу на міжнародній арені.

ДЕПРЕСІЯ ДУМКИ В ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ

Світова господарська криза ру, бо хоче забавити зиску, по так сьогодні поширила своє панування, що її відчувати великі держави, але це більше ділаючи відчувати малі.

Добру приповідку видав наш нарід, що "закі товчуть скудне, то худий і злохне". Виправді та рівногати є й у дурі народна мудрість про "скрипкове лоцсо", але воно витримало доволі тоді, як то воно тільки розсохлось і як господар добре його поощриває й намочить. Коли згнітне, то вже серед доріжки.

"Депресія" в одній державі має вплив на іншу державу, але всеж такі причини кризи не всоюди бувають однакові. Н. прир. Зауначені Держави одні з причини депресії є високо розвинена промисловість. А в Польщі нема великого промислу, нема й високої торгівлі. Чи галузі навіть не можуть як слід розвинути, бо їх ідеа податкова система. Все цей, хто хоче вести якийсь підприємство, мусить наперед викинути "промисловий патент", отже тоді, коли підприємств щось нічого не заробив з капіталу, признаного на підприємство. Такі патенти дають державі річно 25 мільонів "золотих". Але це більшим ворогом усього підприємства — це "т. зв. оборотний податок", який вносить 2% не від зиску, але від обороту. Коли в інших краях промислові та купці калякуляють на масовість, то в Польщі старіються при продажі якнайменше числа предметів якнайбільше вдерти з купуючого. Якби н. пр. за 100 пар черв'яків заплатили купець у Польщі по 20 золотих, то він міг би їх продати по 25 зол., при чому заробить 500 зол., числячи на кожній парі по п'яти. Але він старіється заробити тій 500 золотих не на 100 парак, але н. пр. на 25 парак, і те на кожній парі по 20 золотих. Чому? Бо проданих 100 пар черв'яків по 25 зол. дає оброт 2,500 зол. і від цього обороту треба платити податок. Тимчасом 25 пар по 40 золотих дає обороту лише тільки тисячу золотих і тільки від цієї суми заплатити купець оборотний податок.

Нема що й говорити, що цей спосіб шкодить усім чинникам: купець не може продати товару, бо хоче забавити зиску, по так сьогодні поширила своє панування, що її відчувати великі держави, але це більше ділаючи відчувати малі.

Ось як характеризує становище польського ринку призначений для селян тижневик "Курєр Людові" (з 9 серпня 1932):

Від кількох літ, відкопи розтротана і вже передбачаю господарка почала видавати свої овочі, знайшовши на ринку, наперед цей бляхман-пільник, пізніше середній, т. зв. кулак, а врешті найменший, але найчисленніший малоземельний, бо кількомарговий господар, над берегом пропав, в цілковитій нужді, а його варстат у руїні.

Коли цей "господар" вийде на поле й лубується сьогорічним урожаєм, то одночасно роздумує, чи не вистане на податок і на здержання ескузів. Але дізнається, що цього року збіжжє буде за безцін, бо всоюди дуже добре зародило. Тоді він роздумує, що цьому винен.

І каже згаданий "Курєр Людові" — цей мужик "приходив до переконання, що мусить хтось бути до нього іди улюблений, хтось ворожий для польського народу, для його нащадків, хтось, що сні-дмо знищить польський нарід і державу".

Коли такий стан польського селянина, то можна собі уявити, як житиється українському селянинові. І не лише селянинові, але й кожній "обивателі" потерпає з собою бунтливості. За першу чверть бюджетового року вивинос державний недобір Польщі 80 міль. золотих, а за ки Українців і під Польщею — які землі вони замешкують. Між ними згадано там і за Полісся, 40 мільонів. Державні доходи

щораз більше маліють, а податкові зобов'язання зростають, бо тятар податків і оплат перевищає сили горожан. "Газета Поранна" з 4 серпня ц. р. пише, що "не тільки населення в Польщі зростає непропорційно до майна, але й видатки державних і са-моуправних бюджетів ростуть непропорційно до суспільного майна". Такий стан дає змогу зберегти там, де є поважні резерви в національному майні. Тимчасом державний банк польський виказує задефіцит 1.8% понад устійнену міру покриття металем видатків банківців. Значить — найменша бюджетова невіддача у близькій будучині може спричинити упадок "золотого". Відти поширюються голоси про "інфляцію", себто масовий продаж безвартичних паперових грошей, як це вже було в р.р. 1921—1925. Перед того року "ратунком" положення остерігає навіть польська преса.

Також отже бюджетова господарка Польщі руйнує матеріальні підстави нашого народу й ослабляє його відпорну силу. Ще щастя, що новоспечені "Польки", перероблені з римо-католицьких, Українців, придалені нуждою, третять за своєї активності й виказують "грізні обличчя, зв'язані з колом завад від оглядом культурним і чисельним, виявляють опасті і нехиті" — як жалівся докладчик у Коломию на зборі товариства "Школи Людові" (Курєр Людові з 10 серпня 1932). Наші доморослі Москвали, як посол з урвалою партії Бачинський та Яворський, накликають нарід, щоби слухав уралою у всім, щоби не слухав "Гідної Школи", як слухав "Школи держави", тоді буде все добре. Іншим же повторити рік 1930. Так промовляли вони на "вчуч" (неповно 70 людей) в Гіччу, на селішній поїзти.

Але нарід має свою вироблену думку. Перебувати дороги ніхто не в силі завернути.

ПРОТЕСТУЮЧИ ПРОТИ НОВОЇ "ПАЦИФІКАЦІЇ" УКРАЇНЦІВ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

пам'ятаймо, що останні криваві події в ліським повіті й на Полісся є тільки продовженням одної й тої самої польської системи: цілковитого знищення українського народу. Тому, інформуючи американську пресу чи американські політичні та культурні установи про найновіші польські звірства в ліським повіті й на Полісся, не забуваймо додати до протестів видану Об'єднанням книжку про польську "пацифікацію" з 1930 року, затулювану:

Polish Atrocities in Ukraine.

На 500 сторонах цієї книжки зібрано повно документів польських злочинів, dokonаних над українським народом підчас "пацифікації" з 1930 року. Документи всі провірені й познані за американськими, англійськими й іншими чужинськими жерелами. При кінці книжки уміщено додаток, у яким виснесено шість замигань, та подано, скільки українців і під Польщею — які землі вони замешкують. Між ними згадано там і за Полісся, 40 мільонів. Державні доходи

рі винищують по грабівщині, киші ліси та пограбують і до винищє саджають за те, коли бідний і голодний селянин піде до ліса ломак прибирати.

При самім кінці ті книжки поміщено Відозву Американських Українців до оліпії світа за проханням, зверненням до культурних народів, взяти пошкряк варварства над Українцями під розвагу й в ім'я гуманності облекшити своїм голосом протесту дою повсюденних Українців під Польщею.

Дотого змальовані в ті книжки американськими й іншими чужинськими кореспондентами польські звірства заступають нам тепер нестачу найновішого документального матеріалу за докладними описами останніх польських злочинів. Бо такі матеріали виділяють з краю дуже важко і на них прийдеться довше жалити. А до протестів одної ки вистарчатє уже й ті факти, які подає американська преса у зв'язку з кривавими подіями в ліським повіті й на Полісся.

Шоб облекшити закупку "Polish Atrocities in Ukraine" знижено, ціну книги на половину, себто до суми \$1. Замовлення треба слати на таку адресу:

OBYEDNANYE, P. O. Box 122, Hudson Terminal, NEW YORK, N. Y.

Об'єднання Українських Організацій в Америці.

І в гарно серце їм
Хоті бунт дати і громи бить.
Та вже не має ніяк врятує,
Не розійдуться морями.
Зійшло на нашім полі,
Бо єсе єще єсть в нас
Юнацтва тілєшні вросли
У нашім "Підшкіль".

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітковою державно-освітнього апарату, а в мішаний — доповнює її заповнення чи негодяги в освітній роботі. — Скільки більше значення для бездержавного українського народу має "Рідна Школа", в старому краю! Пам'ятаймо на це!

Національний Ідеал українського народу перебуває дитина в Старому Краю тілєшні в "Рідній Школі". Тому піддержіть завжди ті змагання в її другому під-створі!

НА ТАТАРСЬКІМ ШЛЯХУ.

(17)

По тім боці збиралося що раз більше Татар, бо цілий улус був цікавий, хто то приїхав і чого.

Через ту нову ганяку Ярною вів його у воду. Закі шче товариство похолопалося, чоловік їм пахався до води, який кінч вже відчувував на якому сїянь від берега і робор змагався з несласною бистриною.

Запривода сидів легко в кузальні з очима, впамятани в противний берг. Вже доплив до середини ріки. Булалий прихвну. Запривода гадав, що коня вже покладають сили. Та його хребет виринув з води і він зупинився, прихвнуло. Кінч дістав грунт під ногами, бо під була пісковна лава, котра при низькій воді виставала з ріки як невеликий острів. Кінч кінч висипався, Запривода знов справив його у воду. Кінч лава поволі, та по хвилі знов дістав під ноги грунт. Це мусіло бути болого, бо хоч хребет коня був над водою, кінч дуже поволі посувався до берега. Нарешті він вийшов на берг. Запривода скок, з коня і поклався його по ширі. Розлягся і став одяг вичирчувати, щоби менше було води.

Татар Булая не мав охоти з ним за примором Заприводи. Завів собі коня, до брід, і вийшов з нього, що він свій успіх підняв, як високо тепер вода заступила сил свого коня. І понайд під зичивий стан. Не коні не були йому коневі рівня, кахучи вже нічого, сипався в воду. Вона бистрина не перемогла свого коня саяку, щоби йому, як він, вода понесла їх до берега. Булая сів на нього і міркуючись, що вода не

вів його у воду. Закі шче товариство похолопалося, чоловік їм пахався до води, який кінч вже відчувував на якому сїянь від берега і робор змагався з несласною бистриною.

Запривода сидів легко в кузальні з очима, впамятани в противний берг. Вже доплив до середини ріки. Булалий прихвну. Запривода гадав, що коня вже покладають сили. Та його хребет виринув з води і він зупинився, прихвнуло. Кінч дістав грунт під ногами, бо під була пісковна лава, котра при низькій воді виставала з ріки як невеликий острів. Кінч кінч висипався, Запривода знов справив його у воду. Кінч лава поволі, та по хвилі знов дістав під ноги грунт. Це мусіло бути болого, бо хоч хребет коня був над водою, кінч дуже поволі посувався до берега. Нарешті він вийшов на берг. Запривода скок, з коня і поклався його по ширі. Розлягся і став одяг вичирчувати, щоби менше було води.

Татар Булая не мав охоти з ним за примором Заприводи. Завів собі коня, до брід, і вийшов з нього, що він свій успіх підняв, як високо тепер вода заступила сил свого коня. І понайд під зичивий стан. Не коні не були йому коневі рівня, кахучи вже нічого, сипався в воду. Вона бистрина не перемогла свого коня саяку, щоби йому, як він, вода понесла їх до берега. Булая сів на нього і міркуючись, що вода не

вів його у воду. Закі шче товариство похолопалося, чоловік їм пахався до води, який кінч вже відчувував на якому сїянь від берега і робор змагався з несласною бистриною.

Запривода сидів легко в кузальні з очима, впамятани в противний берг. Вже доплив до середини ріки. Булалий прихвну. Запривода гадав, що коня вже покладають сили. Та його хребет виринув з води і він зупинився, прихвнуло. Кінч дістав грунт під ногами, бо під була пісковна лава, котра при низькій воді виставала з ріки як невеликий острів. Кінч кінч висипався, Запривода знов справив його у воду. Кінч лава поволі, та по хвилі знов дістав під ноги грунт. Це мусіло бути болого, бо хоч хребет коня був над водою, кінч дуже поволі посувався до берега. Нарешті він вийшов на берг. Запривода скок, з коня і поклався його по ширі. Розлягся і став одяг вичирчувати, щоби менше було води.

Татар Булая не мав охоти з ним за примором Заприводи. Завів собі коня, до брід, і вийшов з нього, що він свій успіх підняв, як високо тепер вода заступила сил свого коня. І понайд під зичивий стан. Не коні не були йому коневі рівня, кахучи вже нічого, сипався в воду. Вона бистрина не перемогла свого коня саяку, щоби йому, як він, вода понесла їх до берега. Булая сів на нього і міркуючись, що вода не

вів його у воду. Закі шче товариство похолопалося, чоловік їм пахався до води, який кінч вже відчувував на якому сїянь від берега і робор змагався з несласною бистриною.

Запривода сидів легко в кузальні з очима, впамятани в противний берг. Вже доплив до середини ріки. Булалий прихвну. Запривода гадав, що коня вже покладають сили. Та його хребет виринув з води і він зупинився, прихвнуло. Кінч дістав грунт під ногами, бо під була пісковна лава, котра при низькій воді виставала з ріки як невеликий острів. Кінч кінч висипався, Запривода знов справив його у воду. Кінч лава поволі, та по хвилі знов дістав під ноги грунт. Це мусіло бути болого, бо хоч хребет коня був над водою, кінч дуже поволі посувався до берега. Нарешті він вийшов на берг. Запривода скок, з коня і поклався його по ширі. Розлягся і став одяг вичирчувати, щоби менше було води.

Татар Булая не мав охоти з ним за примором Заприводи. Завів собі коня, до брід, і вийшов з нього, що він свій успіх підняв, як високо тепер вода заступила сил свого коня. І понайд під зичивий стан. Не коні не були йому коневі рівня, кахучи вже нічого, сипався в воду. Вона бистрина не перемогла свого коня саяку, щоби йому, як він, вода понесла їх до берега. Булая сів на нього і міркуючись, що вода не

вів його у воду. Закі шче товариство похолопалося, чоловік їм пахався до води, який кінч вже відчувував на якому сїянь від берега і робор змагався з несласною бистриною.

скавав Маберек — з широго серця жєлаю тоді успіху, та не знаю, чи той успіх буде, бо ті приходили в пору, для такого діла дуже некористно.

— Чому так?

— Розкажу пізніше. Ти цілий мокрий. Ходім, щоби він сохло твоє шмаття.

Запривода знав, що як не хоче прогнівати Татарина, то не сміє покликуватися ще раз на те, що там за рікою є його товариш подорожжє. Він жє не раз до Яриновича кликав "дєршуні!" Тепер се лиш подумав собі. За примором Маберек сів на коня і оба пошчавали в сторону улуса. Маберек завів Заприводу до свого шатра і зараз приказав принести печену баранину, на одній місці, на другій пошю. Поки оба ліз, в шатрі панувала мокачина. Аж коли, пошчували від себе мисли, Запривода загадав будучим розпочати розмову, щоби поволі звести її на Кєсно. Він спитав:

— Що ти думаєш про Булай-бєга?

— Про Булай-бєга? Я волюбив, щоби про нього щось не треба було думати...

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

Булай не лиш то є волюбив, щоби про нього щось не треба було думати...

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

— Не купці? То щож вони?

— Там є український шляхтич з Браславщини, колишній сусід і приятель вашої орди. Твій брат вояку дєвичну, мабуть не знаючи, що то донька твого нашого доброго сусіда, і звав її до себе. Тепер батько дєвичин приїхав сюди, щоби за неї дати окуп. Я його помічав в сїм дїлі.

— Не то купці.

якої йому завидують? Мені бачиться, що брат і черку Татарного сюди не пропустити, щоби його не морочив.

— Чи дївчина тут, в улусі?

Маберек злізавши галину на Заприводу і по хвилі сказав:

— Тільки ти не пхай пальців між дєвері!

Запривода розсміявся, кажучи:

— Ти гадася, що я тому питаю, бо хоч викрєсти її з вами обома задовго жє у прїязнь, щоби там зробити саме вам... Зі мною є ще одні дєвичині купець. Чи йому Аїль дозволить прийти сюди?

— Я гадаю, що дозволить. Ти побачав з ним. Він тебе знає... Ходім до нього!

Пішли оба і зупинилися перед шатром бє. Бєз попереднього дозволу бє тільки один Маберек мав право увійти до бєсного шатра. Запривода лишився на дворі. Маберек увійшов до шатра, і Маберек кинув на Заприводу, щоби увійшов.

На середині шатра стояв вродливий, високий, може тридцятилітній Татарин. Витягував до Заприводи руку і промовив:

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАОЧНИ СВИДОК ПРО ПОДІВ В ЛІСКУ.

Громадянин Іван Дюкля, Дерби, Конн., надіслав до редакції "Свободи" листа, який одержав від свого товариша з краю, а в якому описано дещо з того, що виробляють польські послики по наших селах під час відомих заворушень у ліських повітв. В листі пишеться так:

З чого почалося, ви там усі певно добре знаєте, а я зараз про адгук тих подій у нашій селі, Воли Міхові, повіт Леско.

Дня 27. червня дійшли до нас чутки, що десь коло Устрєк є якісь заворушення. Але ніхто не міг нічого ясного сказати, бо Устрєки від нас далеко. Але згодом з кожним днем більше про справу говорили і більше нею інтересувалися. Одні казали, що в тім тім селі пані викопали хрест, який стояв на пам'ятку панщини, а на його місці викопали свій червоний білий, як знак нової панщини. Інші казали, що люди побідили і не дали хреста викопати, та що з народом держали військо. А поважніші казали, що те все це робота комуністів. Люди в селі перештукувалися, щоб бути готовими, якби що зайшло. Третого дня приїхали до села 20 сторожів. Стражи поранілися, а два поціпації пішли з нашою посторожкою на місце заворушення це 1. липня, і люди заворушилися, що шось мусить бути, коли є такий рік сторожів і поціпаціями.

В неділю, 3. липня, поприходили якісь люди з сусідніх сіл і звинали наших хлопців, щоб збиралася судисним селам на поміч. Нарід загавгав раменами і один питав другого, що то буде. Ждали, що скаже священник у церкві.

Але той не міг нічого сказати, бо сам не знав дійсної правди, та всталикості, устрєгав людей, щоб не вірили неправдним погодамкам і агітаторам, та шось сиділи спокійно. Дехто повірив священникові, а інші казали, що він певно все знає, але тримався на пазанках, тому не хоче нічого сказати.

В понеділок, 4. липня, хлопці з нашого села, з Манева, Бальді і Шербанів пішли іншими селам на поміч. Священник з дяком дождували, щоб не йшли, але хлопці перелізли і пішли. Зайшли до села Зубричого. Там їм вийшла на зустріч поліція. А було коло 300 хлопців. Командир поліції запитав їх, куди їдуть і чого хочуть. А хлопці відповіли:

"Панів хочуть завести панщину, а ми не хочемо панщини і їдемо допомогти тим, що боються з панями".

На те відповів командир: "Люди! Нікого панщини нема і не буде. Староство в Ліську хотіло тільки завести дзень свята праці", а не якусь панщину".

Він так промовив до серця, що люди розійшлися і не прийшло до них заворушень і кровавих сутичок. Хлопці вернулися в селі повеселішали і задалося, що все минало. Та де там. До села наслідки це більше сторожів і поліції, а всі вони в боевм поголів'ю. У вісторок вечором почали арештувати тих хлопців, що ходили на поміч. Двох взяли аж до Тісної. В середу були далі арештування і кліканиня до протоколу. Заарештували хлопця Михайла Кудиневича, років 22, спокійного й надзвичайно тихого. Ходив до Зубричого, ішли інші й він пішов за те його арештували. Поліція віддала його станції поранічної сторожі. Там тримали його цілий день і були та анушались як тільки могли.

Питали його "Ти Українець?" А коли він не відповідав, бидали. Тоді він сказав:

"Так, я Українець". По тих словах всі, скільки їх було, кинулися на нього з кукаками і бігли, приговорюючи:

"Так, ти Українець, то ми так Українчук... синицу пшавіями на Полюкчу". Бидали до сходу, а мучилим затяв зуби, терпів і не відзивався.

Можна догадуватися, що поліція мала на нього око за його красу деклямацію, яку він мав на концерті в честь нашого поета Шевченка, коли деклямував "Якби ви знали, панчи".

Другий арештований, Михайло Голяк, парубок з нашого села, ніде не був і сидів цілий час вдома і був тут при чому. У нас кілька хлопців покупили собі шапки, які виробляють українські інваліди у Львові. Та шапку мав і Михайло Голяк. Як тільки його

привели на станцію, так зараз привитали його словами: "Як се маш" і вдарили два рази в лице. І почали допити. Питав: "Як се називав?" Відповідав: Михайло Голяк. А вони: "Можешбсь поведзати Михайла, а не Михайла?" і бидали до довго, поки не сказав "Михал".

А потім питають: "Що то за шапка і знак?"

А на ті шапки на переді синій трикутник, обшитий жовтим шнурком.

"Я не знаю, відповідав Михайло. Я купив її в нашій кооперативі".

"А чомуся іншої шапки не купив?" — питають поліцаї.

"Бо ті шапки є ліпші і дешевші, а доторого їх виробляють інваліди", відповів Михайло.

Тоді почали його бити по голові, а він зачав страшно кричати, а на той крик почали збігатися люди і загортають поціпа вікна, що там діється. Тоді перестали його бити, визнали трикутник зі шапки, кинули на землю і всі, скільки їх там було, почали топтати його чоботами. Почастували Михайла п'ястуками віддали йому той синій платочок, що вирізали з шапки і казали його пошукувати. Він загавгав. Тоді зачали його знову бити. А коли поціпавам то знов бидали за те, що пошукував, какуючи: "сильно-жовта як с... то українська відзнака".

Те все діялося в середу перед Роджетвом св. Івана Хрестителя, коли то наші люди заховують гострий піст. Люди поаносили ковбас і пива й задалося, насмішалися з побитих хлопців, що стояли збито купкою, бо не вміло було ні рушитися. Казали до них, що піділи би собі тепер, дівали таку добру лекцію. А Голяком навчувалися слухати їх дотинки і каже: "Якби ви дещо істї, то ми не їли би, бо в нас піст".

Того тільки і треба було Голякам. Взяли Голяка й почали його бити до довго, поки той не вкуся ковбаси. І ще мучили невинних наших хлопців ріжкими іншими способами.

Оттак в нас діється. Самі пані роблять заворушення, самі людей баламутять і винизкують, самі судять і самі заведують невинних на смерть.

Воля Міхова, повіт Леско, дня 4. серпня 1932.

приятелі. Перед дверми його хати оба злощинці позасоновили собі лице масками, що їх зробили з гімнстичних штанців. Потім Василь Зяць згінкував глибоко та застукав.

— Хто там? — почувся за дверей шхвиляний голос.

— Домашня ревізія, — відповів закрипав Василь.

Двері відчинилися і в порозі показався врадливий І. М. Дантошич у штанях баривоу.

— Прошу дуже! Прошу ближче! А я вже був дуже зляканий. — Я думаю, що не знову хось із податкового уряду... Жиночко! Діти! Не плачте! Це наша домашня ревізія.

— Руки вгору! — приказав Стенді.

— А-а-а! Бадишти? — видикнувся Дантошич урадуванням.

— Так, це ми! — загремів Стенді.

— Жиночко, дитинко, ходіть мершій сюди! Прийшли бандишти! Пригнітається, пригнітається до мї, не жинієські бандишти! Банте! Дивися, Адольф! Банте! Про яку я тобі так часто отовідав... Це наймодерніший син. Він народився саме між п'ятнадцятьма і шістнадцятьма бандишми, на якому на нашу хату... Приклад дядькові! Вечерю! Пізніше він буде скрипкаром... А леж, прошу, спадіть... Жиночко, так подіш шось паням...

— Банкір І. М. Дантошич, син триконогого кошу, Василь Праця, має невинне лице, кінання в подвійно того самого дому, в якому жили теж оба

привели на станцію, так зараз привитали його словами: "Як се маш" і вдарили два рази в лице. І почали допити. Питав: "Як се називав?" Відповідав: Михайло Голяк. А вони: "Можешбсь поведзати Михайла, а не Михайла?" і бидали до довго, поки не сказав "Михал".

А потім питають: "Що то за шапка і знак?"

А на ті шапки на переді синій трикутник, обшитий жовтим шнурком.

"Я не знаю, відповідав Михайло. Я купив її в нашій кооперативі".

"А чомуся іншої шапки не купив?" — питають поліцаї.

"Бо ті шапки є ліпші і дешевші, а доторого їх виробляють інваліди", відповів Михайло.

Тоді почали його бити по голові, а він зачав страшно кричати, а на той крик почали збігатися люди і загортають поціпа вікна, що там діється. Тоді перестали його бити, визнали трикутник зі шапки, кинули на землю і всі, скільки їх там було, почали топтати його чоботами. Почастували Михайла п'ястуками віддали йому той синій платочок, що вирізали з шапки і казали його пошукувати. Він загавгав. Тоді зачали його знову бити. А коли поціпавам то знов бидали за те, що пошукував, какуючи: "сильно-жовта як с... то українська відзнака".

Те все діялося в середу перед Роджетвом св. Івана Хрестителя, коли то наші люди заховують гострий піст. Люди поаносили ковбас і пива й задалося, насмішалися з побитих хлопців, що стояли збито купкою, бо не вміло було ні рушитися. Казали до них, що піділи би собі тепер, дівали таку добру лекцію. А Голяком навчувалися слухати їх дотинки і каже: "Якби ви дещо істї, то ми не їли би, бо в нас піст".

Того тільки і треба було Голякам. Взяли Голяка й почали його бити до довго, поки той не вкуся ковбаси. І ще мучили невинних наших хлопців ріжкими іншими способами.

Оттак в нас діється. Самі пані роблять заворушення, самі людей баламутять і винизкують, самі судять і самі заведують невинних на смерть.

Воля Міхова, повіт Леско, дня 4. серпня 1932.

приятелі. Перед дверми його хати оба злощинці позасоновили собі лице масками, що їх зробили з гімнстичних штанців. Потім Василь Зяць згінкував глибоко та застукав.

— Хто там? — почувся за дверей шхвиляний голос.

— Домашня ревізія, — відповів закрипав Василь.

Двері відчинилися і в порозі показався врадливий І. М. Дантошич у штанях баривоу.

— Прошу дуже! Прошу ближче! А я вже був дуже зляканий. — Я думаю, що не знову хось із податкового уряду... Жиночко! Діти! Не плачте! Це наша домашня ревізія.

— Руки вгору! — приказав Стенді.

— А-а-а! Бадишти? — видикнувся Дантошич урадуванням.

— Так, це ми! — загремів Стенді.

— Жиночко, дитинко, ходіть мершій сюди! Прийшли бандишти! Пригнітається, пригнітається до мї, не жинієські бандишти! Банте! Дивися, Адольф! Банте! Про яку я тобі так часто отовідав... Це наймодерніший син. Він народився саме між п'ятнадцятьма і шістнадцятьма бандишми, на якому на нашу хату... Приклад дядькові! Вечерю! Пізніше він буде скрипкаром... А леж, прошу, спадіть... Жиночко, так подіш шось паням...

— Банкір І. М. Дантошич, син триконогого кошу, Василь Праця, має невинне лице, кінання в подвійно того самого дому, в якому жили теж оба

привели на станцію, так зараз привитали його словами: "Як се маш" і вдарили два рази в лице. І почали допити. Питав: "Як се називав?" Відповідав: Михайло Голяк. А вони: "Можешбсь поведзати Михайла, а не Михайла?" і бидали до довго, поки не сказав "Михал".

А потім питають: "Що то за шапка і знак?"

А на ті шапки на переді синій трикутник, обшитий жовтим шнурком.

"Я не знаю, відповідав Михайло. Я купив її в нашій кооперативі".

"А чомуся іншої шапки не купив?" — питають поліцаї.

"Бо ті шапки є ліпші і дешевші, а доторого їх виробляють інваліди", відповів Михайло.

Тоді почали його бити по голові, а він зачав страшно кричати, а на той крик почали збігатися люди і загортають поціпа вікна, що там діється. Тоді перестали його бити, визнали трикутник зі шапки, кинули на землю і всі, скільки їх там було, почали топтати його чоботами. Почастували Михайла п'ястуками віддали йому той синій платочок, що вирізали з шапки і казали його пошукувати. Він загавгав. Тоді зачали його знову бити. А коли поціпавам то знов бидали за те, що пошукував, какуючи: "сильно-жовта як с... то українська відзнака".

Те все діялося в середу перед Роджетвом св. Івана Хрестителя, коли то наші люди заховують гострий піст. Люди поаносили ковбас і пива й задалося, насмішалися з побитих хлопців, що стояли збито купкою, бо не вміло було ні рушитися. Казали до них, що піділи би собі тепер, дівали таку добру лекцію. А Голяком навчувалися слухати їх дотинки і каже: "Якби ви дещо істї, то ми не їли би, бо в нас піст".

Того тільки і треба було Голякам. Взяли Голяка й почали його бити до довго, поки той не вкуся ковбаси. І ще мучили невинних наших хлопців ріжкими іншими способами.

Оттак в нас діється. Самі пані роблять заворушення, самі людей баламутять і винизкують, самі судять і самі заведують невинних на смерть.

Воля Міхова, повіт Леско, дня 4. серпня 1932.

приятелі. Перед дверми його хати оба злощинці позасоновили собі лице масками, що їх зробили з гімнстичних штанців. Потім Василь Зяць згінкував глибоко та застукав.

— Хто там? — почувся за дверей шхвиляний голос.

— Домашня ревізія, — відповів закрипав Василь.

Двері відчинилися і в порозі показався врадливий І. М. Дантошич у штанях баривоу.

— Прошу дуже! Прошу ближче! А я вже був дуже зляканий. — Я думаю, що не знову хось із податкового уряду... Жиночко! Діти! Не плачте! Це наша домашня ревізія.

— Руки вгору! — приказав Стенді.

— А-а-а! Бадишти? — видикнувся Дантошич урадуванням.

— Так, це ми! — загремів Стенді.

— Жиночко, дитинко, ходіть мершій сюди! Прийшли бандишти! Пригнітається, пригнітається до мї, не жинієські бандишти! Банте! Дивися, Адольф! Банте! Про яку я тобі так часто отовідав... Це наймодерніший син. Він народився саме між п'ятнадцятьма і шістнадцятьма бандишми, на якому на нашу хату... Приклад дядькові! Вечерю! Пізніше він буде скрипкаром... А леж, прошу, спадіть... Жиночко, так подіш шось паням...

— Банкір І. М. Дантошич, син триконогого кошу, Василь Праця, має невинне лице, кінання в подвійно того самого дому, в якому жили теж оба

привели на станцію, так зараз привитали його словами: "Як се маш" і вдарили два рази в лице. І почали допити. Питав: "Як се називав?" Відповідав: Михайло Голяк. А вони: "Можешбсь поведзати Михайла, а не Михайла?" і бидали до довго, поки не сказав "Михал".

А потім питають: "Що то за шапка і знак?"

А на ті шапки на переді синій трикутник, обшитий жовтим шнурком.

"Я не знаю, відповідав Михайло. Я купив її в нашій кооперативі".

"А чомуся іншої шапки не купив?" — питають поліцаї.

"Бо ті шапки є ліпші і дешевші, а доторого їх виробляють інваліди", відповів Михайло.

Тоді почали його бити по голові, а він зачав страшно кричати, а на той крик почали збігатися люди і загортають поціпа вікна, що там діється. Тоді перестали його бити, визнали трикутник зі шапки, кинули на землю і всі, скільки їх там було, почали топтати його чоботами. Почастували Михайла п'ястуками віддали йому той синій платочок, що вирізали з шапки і казали його пошукувати. Він загавгав. Тоді зачали його знову бити. А коли поціпавам то знов бидали за те, що пошукував, какуючи: "сильно-жовта як с... то українська відзнака".

Те все діялося в середу перед Роджетвом св. Івана Хрестителя, коли то наші люди заховують гострий піст. Люди поаносили ковбас і пива й задалося, насмішалися з побитих хлопців, що стояли збито купкою, бо не вміло було ні рушитися. Казали до них, що піділи би собі тепер, дівали таку добру лекцію. А Голяком навчувалися слухати їх дотинки і каже: "Якби ви дещо істї, то ми не їли би, бо в нас піст".

Того тільки і треба було Голякам. Взяли Голяка й почали його бити до довго, поки той не вкуся ковбаси. І ще мучили невинних наших хлопців ріжкими іншими способами.

Оттак в нас діється. Самі пані роблять заворушення, самі людей баламутять і винизкують, самі судять і самі заведують невинних на смерть.

Воля Міхова, повіт Леско, дня 4. серпня 1932.

приятелі. Перед дверми його хати оба злощинці позасоновили собі лице масками, що їх зробили з гімнстичних штанців. Потім Василь Зяць згінкував глибоко та застукав.

— Хто там? — почувся за дверей шхвиляний голос.

— Домашня ревізія, — відповів закрипав Василь.

Двері відчинилися і в порозі показався врадливий І. М. Дантошич у штанях баривоу.

— Прошу дуже! Прошу ближче! А я вже був дуже зляканий. — Я думаю, що не знову хось із податкового уряду... Жиночко! Діти! Не плачте! Це наша домашня ревізія.

— Руки вгору! — приказав Стенді.

— А-а-а! Бадишти? — видикнувся Дантошич урадуванням.

— Так, це ми! — загремів Стенді.

— Жиночко, дитинко, ходіть мершій сюди! Прийшли бандишти! Пригнітається, пригнітається до мї, не жинієські бандишти! Банте! Дивися, Адольф! Банте! Про яку я тобі так часто отовідав... Це наймодерніший син. Він народився саме між п'ятнадцятьма і шістнадцятьма бандишми, на якому на нашу хату... Приклад дядькові! Вечерю! Пізніше він буде скрипкаром... А леж, прошу, спадіть... Жиночко, так подіш шось паням...

— Банкір І. М. Дантошич, син триконогого кошу, Василь Праця, має невинне лице, кінання в подвійно того самого дому, в якому жили теж оба

привели на станцію, так зараз привитали його словами: "Як се маш" і вдарили два рази в лице. І почали допити. Питав: "Як се називав?" Відповідав: Михайло Голяк. А вони: "Можешбсь поведзати Михайла, а не Михайла?" і бидали до довго, поки не сказав "Михал".

А потім питають: "Що то за шапка і знак?"

А на ті шапки на переді синій трикутник, обшитий жовтим шнурком.

"Я не знаю, відповідав Михайло. Я купив її в нашій кооперативі".

"А чомуся іншої шапки не купив?" — питають поліцаї.

"Бо ті шапки є ліпші і дешевші, а доторого їх виробляють інваліди", відповів Михайло.

Тоді почали його бити по голові, а він зачав страшно кричати, а на той крик почали збігатися люди і загортають поціпа вікна, що там діється. Тоді перестали його бити, визнали трикутник зі шапки, кинули на землю і всі, скільки їх там було, почали топтати його чоботами. Почастували Михайла п'ястуками віддали йому той синій платочок, що вирізали з шапки і казали його пошукувати. Він загавгав. Тоді зачали його знову бити. А коли поціпавам то знов бидали за те, що пошукував, какуючи: "сильно-жовта як с... то українська відзнака".

Те все діялося в середу перед Роджетвом св. Івана Хрестителя, коли то наші люди заховують гострий піст. Люди поаносили ковбас і пива й задалося, насмішалися з побитих хлопців, що стояли збито купкою, бо не вміло було ні рушитися. Казали до них, що піділи би собі тепер, дівали таку добру лекцію. А Голяком навчувалися слухати їх дотинки і каже: "Якби ви дещо істї, то ми не їли би, бо в нас піст".

Того тільки і треба було Голякам. Взяли Голяка й почали його бити до довго, поки той не вкуся ковбаси. І ще мучили невинних наших хлопців ріжкими іншими способами.

Оттак в нас діється. Самі пані роблять заворушення, самі людей баламутять і винизкують, самі судять і самі заведують невинних на смерть.

Воля Міхова, повіт Леско, дня 4. серпня 1932.

приятелі. Перед дверми його хати оба злощинці позасоновили собі лице масками, що їх зробили з гімнстичних штанців. Потім Василь Зяць згінкував глибоко та застукав.

— Хто там? — почувся за дверей шхвиляний голос.

— Домашня ревізія, — відповів закрипав Василь.

Двері відчинилися і в порозі показався врадливий І. М. Дантошич у штанях баривоу.

— Прошу дуже! Прошу ближче! А я вже був дуже зляканий. — Я думаю, що не знову хось із податкового уряду... Жиночко! Діти! Не плачте! Це наша домашня ревізія.

— Руки вгору! — приказав Стенді.

— А-а-а! Бадишти? — видикнувся Дантошич урадуванням.

— Так, це ми! — загремів Стенді.

— Жиночко, дитинко, ходіть мершій сюди! Прийшли бандишти! Пригнітається, пригнітається до мї, не жинієські бандишти! Банте! Дивися, Адольф! Банте! Про яку я тобі так часто отовідав... Це наймодерніший син. Він народився саме між п'ятнадцятьма і шістнадцятьма бандишми, на якому на нашу хату... Приклад дядькові! Вечерю! Пізніше він буде скрипкаром... А леж, прошу, спадіть... Жиночко, так подіш шось паням...

— Банкір І. М. Дантошич, син триконогого кошу, Василь Праця, має невинне лице, кінання в подвійно того самого дому, в якому жили теж оба

привели на станцію, так зараз привитали його словами: "Як се маш" і вдарили два рази в лице. І почали допити. Питав: "Як се називав?" Відповідав: Михайло Голяк. А вони: "Можешбсь поведзати Михайла, а не Михайла?" і бидали до довго, поки не сказав "Михал".

А потім питають: "Що то за шапка і знак?"

А на ті шапки на переді синій трикутник, обшитий жовтим шнурком.

"Я не знаю, відповідав Михайло. Я купив її в нашій кооперативі".

"А чомуся іншої шапки не купив?" — питають поліцаї.

"Бо ті шапки є ліпші і дешевші, а доторого їх виробляють інваліди", відповів Михайло.

Тоді почали його бити по голові, а він зачав страшно кричати, а на той крик почали збігатися люди і загортають поціпа вікна, що там діється. Тоді перестали його бити, визнали трикутник зі шапки, кинули на землю і всі, скільки їх там було, почали топтати його чоботами. Почастували Михайла п'ястуками віддали йому той синій платочок, що вирізали з шапки і казали його пошукувати. Він загавгав. Тоді зачали його знову бити. А коли поціпавам то знов бидали за те, що пошукував, какуючи: "сильно-жовта як с... то українська відзнака".

Те все діялося в середу перед Роджетвом св. Івана Хрестителя, коли то наші люди заховують гострий піст. Люди поаносили ковбас і пива й задалося, насмішалися з побитих хлопців, що стояли збито купкою, бо не вміло було ні рушитися. Казали до них, що піділи би собі тепер, дівали таку добру лекцію. А Голяком навч

— „А що ти думаєш робити?“
— спитав Флора. „Поша зо-
лотом Олару є багаті в Афри-
ці інших африканців річей. Наші
чорні дітки розповідали, що
тут недалеко є Араби, які кор-
мують невольників, а також
мають багато слонової кіс-
ті. Слонова кістка також варту зо-
лота. Ми можемо при помочі
наших чорних звільнити араб-
ських невольників, а вони на-
малювати заводити слоно-
вою кістю. Тієї кістки може-
рватися до Європи“. А це ду-
маєш робити? — спитав Флора.